

УДК 005.5:334.72

DOI <https://doi.org/10.32782/2312-7872.3.2026.22>**Саблук Ростислав Петрович**

кандидат економічних наук,

доцент кафедри менеджменту та маркетингу,

Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-7085-3028>**Денисенко Андрій Анатолійович**

кандидат економічних наук,

доцент кафедри менеджменту та маркетингу,

Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-8057-9444>

ДО ПИТАНЬ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ БІЗНЕСУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Анотація. У статті розглядаються сучасні підходи до управління розвитком бізнесу, підкреслюючи важливість стратегічного планування та адаптивності до змінних зовнішніх умов. Метою дослідження є визначення ефективних стратегій для посилення організаційного зростання та конкурентоспроможності. Методологія включає аналітичну оцінку бізнес-процесів, оцінку внутрішніх та зовнішніх факторів, що впливають на розвиток та формулювання практичних управлінських рекомендацій. Результати демонструють критичну роль управлінських рішень у сприянні сталому зростанню, оптимізації операційної ефективності та інтеграції інноваційних технологій в організаційну практику. У дослідженні висвітлюються ключові фактори, такі як мотивація співробітників, організаційна структура та узгодження стратегічних цілей, які впливають на загальну ефективність бізнесу. Практичні наслідки дослідження включають рекомендації щодо впровадження ефективних стратегій розвитку, покращення процесів прийняття рішень та забезпечення довгострокової стабільності та конкурентоспроможності підприємств у динамічному ринковому середовищі. Крім того, у статті розглядаються практики управління ризиками та їх вплив на підтримку безперервності бізнесу. Аналізуючи, як компанії можуть проактивно вирішувати потенційні виклики, дослідження пропонує розуміння мінімізації збоїв та підвищення стійкості. Акцент також робиться на впровадженні інноваційних бізнес-моделей, які дозволяють організаціям ефективно реагувати на зміни ринку та підтримувати конкурентну перевагу. Дослідження підкреслює важливість сприяння позитивної корпоративної культури як рушійної сили успішного розвитку. Доведено, що створення середовища, яке заохочує співпрацю, інновації та залучення співробітників, значною мірою сприяє досягненню стратегічних цілей. Ці висновки містять практичні рекомендації для менеджерів та бізнес-лідерів, які прагнуть покращити результати діяльності організації, підтримати сталий розвиток та впровадити перспективні управлінські практики.

Ключові слова: управління бізнесом, розвиток підприємства, стратегічне планування, конкурентоспроможність, інноваційні технології, мотивація персоналу, ефективність управління.

Постановка проблеми. У сучасних умовах стрімкого розвитку ринкової економіки завдання ефективного управління бізнесом є однією з ключових проблем для підприємств незалежно від їхніх масштабів, організаційно-правової форми діяльності та власності. Постійна трансформація зовнішнього середовища, загострення конкуренції та впровадження новітніх технологій вимагають регулярного оновлення управлінських стратегій і перегляду традиційних підходів до організації внутрішніх процесів. Необхідно знайти найоптимальніші шляхи інтеграції стратегічного планування, управління ризиками та розвитку персоналу з метою забезпечення стійкого зростання та довготривалої ефективності бізнесу.

Важливість дослідження цієї теми зумовлена прямим впливом якості управлінських процесів на конкурентоспроможність компанії, її здатність реагувати на виклики, розвивати інновації та залишатися стабільною у кризових ситуаціях. Особливої уваги набуває питання впровадження сучасних технологій і цифрових інструментів у бізнес-процеси, оскільки це дозволяє оптимізувати управління та забезпечити оперативне ухвалення рішень.

Водночас необхідно ретельно вибудовувати організаційну структуру компанії, удосконалювати мотиваційні механізми для працівників і культивувати сильну корпоративну культуру. Ці компоненти відіграють критично важливу роль у забезпеченні успішного функціонування та розвитку організації. Ігнорування цих аспектів може призвести до втрати конкурентної переваги, зниження ефективності діяльності й створення ризиків для стабільності діяльності компанії.

Ще один важливий виклик – управління ризиками, що виникають через постійні зміни ринкових умов, коливання попиту або економічні кризи. Багато підприємств стикаються з проблемами прогнозування потенційних загроз і вчасного реагування на них. Для подолання цих труднощів потрібно розробляти збалансовані стратегії, які враховують водночас ризики та наявні ресурси, забезпечуючи при цьому гнучкість і відкритість до інновацій.

Актуальність проблеми управління розвитком бізнесу полягає у потребі створення дієвих механізмів, спрямованих на стаке зростання й адаптацію організацій до мінливих економічних умов. Підвищення якості ухвалення управлінських рішень та ефективна інтеграція стратегічного і оперативного планування стають фундаментальними умовами тривалого успіху. Розробка таких інструментів має не лише теоретичну цінність, а й вагоме практичне значення для управлінців, які прагнуть зміцнити позиції своїх підприємств у конкурентному середовищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У наукових публікаціях останніх років було розглянуто широкий спектр підходів до управління розвитком бізнесу, однак чимало питань залишаються відкритими. У роботі О.О. Єршової та І.М. Гончаренко [1] зосереджено увагу на концептуальних основах бізнес-моделей, які застосовуються для ефективного управління розвитком підприємств. Особливий акцент зроблено на інноваційних моделях та їх відмінностях від традиційних стратегій. Хоча автори визначають ключові елементи цих моделей, основна увага приділяється їх класифікації, що, своєю чергою, обмежує розробку практичних рекомендацій щодо адаптації моделей у різних ринкових умовах та секторах економіки.

Дослідження Гарафонов О.І., Онищенко О.С., Яценко І.В. [2] фокусується на оцінці ефективності управлінських інструментів в умовах економічної нестабільності, зокрема під час соціально-економічних криз і військової агресії. Автори аналізують взаємозв'язок між операційними та стратегічними підходами до управління, але не пропонують цілісної методології для досягнення стійкого розвитку бізнесу. Залишається незрозумілим питання інтеграції стратегічних та операційних інструментів у всебічну систему, що вимагає подальших досліджень.

Міжнародне дослідження Wei та Lin [3] наголошує на розрізненості академічних підходів до бізнес-розвитку. Дослідження підкреслює відсутність єдиної теоретичної бази та часте фокусування робіт лише на окремих аспектах. Автори зазначають, що несистематизована термінологія й концептуальні розбіжності ускладнюють створення комплексної теорії управління розвитком бізнесу. Це відкриває дорогу для подальших розробок узгоджених концептуальних рамок, які можуть сприяти формуванню цілісної методологічної основи в цій галузі.

Мета статті. Метою цієї статті є розробка деяких ефективних підходів до управління бізнес-розвитком, а також вироблення рекомендацій, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності підприємств та забезпечення їх сталого зростання. Завдання дослідження включає комплексний аналіз ключових факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, які впливають на продуктивність бізнес-процесів. Також розглядається роль стратегічного планування, інноваційних рішень та системи мотивації персоналу у розвитку компаній.

Для досягнення поставленої мети використано аналітичний підхід до оцінювання бізнес-процесів, що дало змогу систематизувати та зіставити різні методи управління розвитком. Проведено порівняльний аналіз стратегій зростання підприємств у різних галузях економіки, що дозволило виділити найуспішніші практики та ідентифікувати недоліки в їхньому впровадженні. Додатково застосовано моделювання управлінських рішень для прогнозу можливих результатів запровадження різноманітних стратегічних і операційних підходів.

Окрім того, дослідження базується на системному підході до аналізу взаємозв'язку між організаційною структурою, мотивуванням персоналу та інтеграцією інноваційних технологій у процеси управління. Такий підхід дозволив виявити основні чинники, що визначають ефективність прийняття управлінських рішень, а також розробити практичні рекомендації для оптимізації процесів розвитку підприємств в умовах сучасного ринкового середовища.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стратегічне планування є ключовим інструментом для підприємств, який допомагає встановлювати чіткі цілі, раціонально розподіляти ресурси та забезпечувати узгодженість і послідовність управлінських рішень. Компанії, що мають чітко розроблені стратегії розвитку, демонструють вищу здатність адаптуватися до динамічних змін зовнішнього середовища, оперативно реагувати на виклики ринку та максимально ефективно використовувати свої внутрішні ресурси. Довгострокові плани створюють підґрунтя для стабільності діяльності та зростання конкурентоспроможності, що стає критично важливим в умовах сучасного мінливого ринку та економічної нестабільності.

Важливу роль у забезпеченні ефективності управління відіграє організаційна структура [4, с. 281]. Її якість визначає швидкість ухвалення рішень та координацію між підрозділами. Сучасні гнучкі моделі управління забезпечують здатність швидко адаптуватися до змін ринку, сприяють удосконаленню внутрішньої комунікації та створюють сприятливі умови для впровадження інновацій.

Децентралізовані підходи до управління надають підрозділам більше автономії та стимулюють мотивацію співробітників, тоді як жорсткі ієрархічні структури можуть стримувати ініціативу та уповільнювати реалізацію стратегічних ініціатив. Мотивація персоналу є критично важливим компонентом успішного бізнесу, безпосередньо впливаючи на ефективність процесів і досягнення стратегічних завдань.

Використання таких інструментів, як системи стимулювання, регулярна оцінка результативності та розвиток професійних компетенцій, сприяє зростанню залученості працівників. Це, своєю чергою, формує культуру співпраці, зорієнтовану на досягнення спільних цілей. Висока мотивація стимулює інновації, сприяє обміну знаннями та підвищує продуктивність праці [5, с. 154]. Інноваційні технології стають рушійною силою сучасного бізнесу, пропонуючи підприємствам конкурентні переваги, оптимізуючи процеси та знижуючи витрати.

Цифровізація управління відкриває можливості для швидкої обробки великих обсягів даних, прийняття ефективних рішень і гнучкого коригування стратегій відповідно до ринкових реалій. Окрім того, впровадження новітніх технологій поліпшує якість продукції й послуг, розширює ринки збуту та підвищує рівень задоволеності клієнтів, що є вагомим запорукою сталого розвитку бізнесу.

Управління ризиками виступає ключовим компонентом забезпечення стабільності бізнесу. Проактивна ідентифікація загроз, комплексна оцінка ризиків та розробка стратегій їх мінімізації сприяють збереженню операційної ефективності навіть за несприятливих економічних умов. Сучасний підхід до управління ризиками інтегрує фінансові, організаційні та технологічні аспекти в єдину систему управління підприємством, створюючи оптимальний баланс між ризиками та потенційним прибутком.

Стратегічна взаємодія планів розвитку з операційним управлінням формує гармонійність процесів на всіх рівнях компанії [6, с. 6]. Злагоженість стратегічних та операційних дій оптимізує управління ресурсами, запобігає дублюванню функцій та сприяє загальному підвищенню продуктивності. Такий підхід стає рушійною силою сталого розвитку, дозволяючи підприємству зменшувати витрати часу і досягати високих показників ефективності. Інноваційні бізнес-моделі, адаптовані до потреб сучасного ринку, відкривають нові перспективи для підприємств.

Інтеграція традиційних рішень з інноваційними підходами дозволяє раціоналізувати процеси, підвищити гнучкість і швидко реагувати на зовнішні виклики. Завдяки цим моделям стає можливим створення нових продуктів і послуг, що зміцнює конкурентну позицію компанії та її здатність адаптуватися до змін. Важливість системи оцінки управлінської ефективності полягає в тому, що вона дає змогу відстежити прогрес компанії у досягненні стратегічних цілей і оперативно змінювати курс управлінських рішень у разі необхідності.

Регулярний моніторинг ключових показників дозволяє своєчасно виявляти слабкі місця процесів та здійснювати їх оптимізацію, створюючи підґрунтя для безперервного вдосконалення діяльності та досягнення високої результативності. Синергія між стратегічними, операційними та фінансовими процесами є основою успішного розвитку підприємства. Така інтеграція забезпечує узгодженість між цілями та ресурсами, формуючи комплексну систему управління. Злагоджена робота внутрішніх підрозділів гарантує ефективне використання наявного потенціалу компанії та допомагає реалізовувати довгострокові плани.

Значення корпоративної культури для ефективності організаційних процесів важко переоцінити [7, с. 177]. Використання спільних цінностей, норм та стандартів напряду впливає на поведінку працівників, стимулює командну взаємодію та підтримує інноваційні починання. Сформована корпоративна культура виступає не лише основою стабільності організації, але й двигуном її прогресу, сприяючи створенню сприятливого середовища для реалізації стратегічних пріоритетів.

Аналіз досвіду компаній із різних галузей економіки дозволяє виявити найбільш дієві практики управління бізнес-розвитком (Таблиця 1).

Зіставлення стратегій сприяє адаптації успішних методів до специфіки діяльності й масштабу організації, що підвищує ймовірність досягнення бажаних результатів. Використання перевірених моделей управління оптимізує робочі процеси, підвищує продуктивність і забезпечує конкурентні переваги. Важливою складовою ефективного управління є розвиток людського потенціалу.

Інвестиції в професійне навчання, вдосконалення навичок і розширення компетенцій співробітників сприяють зростанню їхньої продуктивності, адаптивності до змін та здатності впроваджувати інновації [8, с. 21]. Мотивовані й кваліфіковані кадри стають фундаментом для реалізації стратегічних завдань компанії та її сталого розвитку.

Таблиця 1 – Сучасні практики управління бізнес-розвитком

№	Практика	Суть практики	Основний результат	Інструменти реалізації
1	Стратегічне планування	Формування довгострокових цілей і напрямів розвитку підприємства	Чітке бачення розвитку та конкурентних переваг	SWOT-аналіз, PEST-аналіз, KPI
2	Управління інноваціями	Впровадження нових продуктів, технологій та процесів	Підвищення конкурентоспроможності	Agile, Design Thinking, R&D
3	Цифрова трансформація	Автоматизація бізнес-процесів і використання цифрових технологій	Зростання ефективності та швидкості прийняття рішень	CRM, ERP, BI-системи
4	Клієнтоорієнтоване управління	Орієнтація на потреби споживачів та підвищення рівня сервісу	Зростання лояльності клієнтів	Customer Journey Map, CRM
5	Управління персоналом та мотивацією	Розвиток компетенцій працівників і стимулювання продуктивності	Підвищення ефективності праці	KPI, грейдинг, навчання персоналу
6	Управління ризиками	Виявлення та мінімізація загроз діяльності підприємства	Стабільність функціонування бізнесу	Risk Management, сценарний аналіз
7	Процесний підхід	Оптимізація внутрішніх бізнес-процесів	Скорочення витрат та часу виконання операцій	BPM, Lean, Kaizen
8	Маркетингове управління	Аналіз ринку та формування ефективної маркетингової стратегії	Розширення ринку збуту	Digital-маркетинг, SEO, SMM
9	Управління партнерствами	Формування стратегічних альянсів та співпраці	Розширення можливостей бізнесу	Networking, B2B-платформи
10	Управління змінами	Адаптація підприємства до змін зовнішнього середовища	Підвищення гнучкості організації	Change Management, Agile

Джерело: сформовано авторами

Системи контролю та моніторингу забезпечують своєчасну оцінку виконання поставлених завдань, дозволяючи виявляти недоліки та відхилення від намічених цілей. Завдяки прозорості управлінських процесів вони підтримують ухвалення обґрунтованих рішень, оперативну корекцію планів і підвищують ефективність втілення стратегій. Синергія між фінансовими показниками та стратегічними цілями дозволяє оцінювати ефективність управлінських рішень у довгостроковій перспективі.

Об'єднання фінансового аналізу з аналізом стратегічних ініціатив створює передумови для комплексного прийняття рішень, що забезпечують збалансоване і гармонійне зростання підприємства [9, с. 153]. Розробка практичних рекомендацій для менеджерів щодо оптимізації процесів управління сприяє досягненню стабільності та підвищення ефективності бізнесу.

Поради щодо впровадження інноваційних і стратегічних рішень дозволяють компаніям ефективніше реагувати на виклики сучасності, досягаючи своїх цілей розвитку і зберігаючи конкурентоспроможність.

Комплексний підхід до організації бізнес-процесів об'єднує аспекти стратегічного планування, операційного менеджменту та роботи з людськими ресурсами. Такий всебічний підхід закладає основу для довготривалого зростання, підвищення продуктивності й успішного впровадження інновацій.

Інтеграція системного мислення в управління бізнесом забезпечує міцну платформу для довгострокової стабільності й конкурентоспроможності організації.[10, с. 168] Застосовуючи узгоджені стратегії, які поєднують управління ризиками, мотивацію персоналу й сучасні технології, компанії створюють гнучкі моделі розвитку, здатні адаптуватися до динамічних умов економіки та досягати високих результатів.

**Таблиця 2 – Приклади гнучких моделей розвитку,
що здатні адаптуватися до динамічних умов економіки**

Модель розвитку	Характеристика моделі	Основні переваги	Приклад застосування
Agile-менеджмент	Гнучка модель управління, що передбачає швидке реагування на зміни та поступову реалізацію завдань	Висока адаптивність, швидкість прийняття рішень	ІТ-компанії, стартапи
Lean-модель	Орієнтація на мінімізацію втрат та оптимізацію бізнес-процесів	Скорочення витрат, підвищення продуктивності	Виробничі підприємства
Kaizen	Система безперервного вдосконалення процесів і роботи персоналу	Поступове зростання ефективності	Промислові та сервісні компанії
Digital-модель розвитку	Використання цифрових технологій для трансформації бізнесу	Автоматизація та швидкий доступ до інформації	E-commerce, банки
Інноваційна модель	Постійне впровадження нових продуктів і технологій	Підвищення конкурентоспроможності	Технологічні компанії
Клієнтоорієнтована модель	Орієнтація на потреби та очікування споживачів	Зростання лояльності клієнтів	Сфера послуг, ритейл
Мережева модель	Розвиток через партнерства та кооперацію між організаціями	Розширення ринкових можливостей	Міжнародний бізнес
Антикризова модель	Гнучке реагування на економічні ризики та нестабільність	Підвищення стійкості підприємства	Підприємства в умовах кризи
Проектна модель управління	Організація діяльності через окремі проекти та команди	Ефективний розподіл ресурсів	Будівництво, консалтинг
Бірюзова модель управління	Самоорганізація працівників та децентралізація управління	Висока мотивація персоналу	Креативні та інноваційні компанії

Джерело: сформовано авторами

Висновки. Управління розвитком бізнесу вимагає цілісного і багатогранного підходу, який об'єднує стратегічне планування, оптимізацію внутрішніх процесів, інвестування в людський капітал та впровадження інноваційних технологій. Дані дослідження підтверджують, що гармонійна інтеграція цих елементів забезпечує компаніям стабільне зростання, підвищення конкурентоспроможності та можливість оперативного реагування на зміни зовнішнього середовища.

Системний підхід до мотивації співробітників і формування сильної корпоративної культури сприяє більшій залученості персоналу до досягнення стратегічних цілей, стимулює інноваційне мислення та створює сприятливі умови для постійного поліпшення бізнес-процесів. Застосування сучасних цифрових і аналітичних інструментів управління не лише прискорює прийняття обґрунтованих рішень, але й забезпечує моніторинг реалізації стратегічних планів у режимі реального часу.

Окрему увагу слід приділити управлінню ризиками, адже саме ця складова є ключовою для збереження стабільності й адаптивності підприємства. Розробка комплексних підходів до оцінки та управління ризиками дозволяє підприємствам зберігати баланс між існуючими загрозами та доступними ресурсами, сприяючи успішній реалізації довгострокових планів розвитку та підготовці до непередбачуваних змін на ринку.

Майбутнє цього напрямку управління передбачає подальше вдосконалення методів стратегічного планування, впровадження нових рішень у сфері цифровізації та автоматизації процесів, а також поглиблене вивчення інтеграції управління ризиками та корпоративної культури. Комплексний і добре скоординований підхід до управління бізнесом стане важливим інструментом для підвищення ефективності, забезпечення сталого розвитку та досягнення лідерських позицій у конкурентному середовищі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Єршова О. О., Гончаренко І. М. Сучасні моделі управління розвитком бізнесу: сутність, види, інноваційні бізнес-моделі. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. 2022. Т. 23, № 2. С. 75–85. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/19893>
2. Гарафонов О. І., Онищенко О. С., Яценко І. В. Особливості управління розвитком бізнес-організацій в сучасних українських умовах. *Development Service Industry Management*. 2023. № 3. С. 6–11. URL: <https://dsim.khmn.edu.ua/index.php/dsim/article/view/17>
3. Wei X., Lin Y. Scrutinizing Business Development Research: Dynamic Retrospective Analysis and Conceptual Evolution. *MDPI Business*. 2024. Vol. 14, Issue 4. URL: <https://www.mdpi.com/2076-3387/14/4/81>
4. Бужимська К. О., Царук І. М. Механізми управління розвитком підприємства: сутність і структура. *Бізнес Інформ*. 2020. № 7. С. 278–287. URL: https://mail.business-inform.net/article/?abstract=2020_7_0_278_287&year=2020

5. Кузьминчук Н., Писаревська Г., Литовченко О. Управління розвитком бізнес-комунікацій як основа підвищення конкурентоспроможності підприємницьких мереж. *Право та інновації*. 2024. № 3 (47). С. 21–28. URL: <https://pti.org.ua/index.php/ndipzir/uk/article/view/1204>
6. Носков О. М. Публічне управління інноваційним розвитком малого та середнього бізнесу в умовах воєнного стану та відбудови України. *Вісник ПДАУ. Серія «Публічне управління та адміністрування»*. 2025. № 3. С. 3–8. URL: <https://journals.pdau.poltava.ua/index.php/pma/article/view/54>
7. Крахмальова Т. А. Особливості формування системи управління розвитком бізнесу в умовах інноваційної економіки. *Менеджмент*. 2020. Вип. 2 (32). С. 173–179. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/17593>
8. Лещенко Б. І. Управління розвитком промислового підприємства. Київ : *Електронний архів КІП*, 2024. URL: <https://ela.kpi.ua/items/f79a0f4e-e34f-4b09-bd1c-89371c5f2bfc>
9. Жигалкевич Ж. М. Стратегічні принципи управління розвитком державно-приватних партнерств в умовах трансформації економіки України. *Journal of Strategic Economic Research*. 2025. № 1. С. 148–158. URL: <https://doi.org/10.30857/2786-5398.2025.1.11>
10. Ганущак Р. М., Маргасова В. Г. Інноваційні стратегії розвитку бізнесу в умовах післявоєнного економічного відновлення України. *Journal of Strategic Economic Research*. 2024. № 6. С. 166–176. DOI: <https://doi.org/10.30857/2786-5398.2023.6.17>

REFERENCES

1. Ershova O. O., Honcharenko I. M. (2022) Suchasni modeli upravlinnia rozvytkom biznesu: sutnist, vydy, innovatsiini biznes-modeli [Modern models of business development management: essence, types, innovative business models]. *Zhurnal stratehichnykh ekonomichnykh doslidzhen – Journal of Strategic Economic Research*, no. 2 (7), pp. 75–85. Available at: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/19893>
2. Harafova O., Onyschenko O., Yashchenko I. (2023) Osoblyvosti upravlinnia rozvytkom biznes-orhanizatsii v suchasnykh ukrainskykh umovakh [Features of business organization development management in modern Ukrainian conditions]. *Development Service Industry Management*, no. 3, pp. 6–11. Available at: khnmu.edu.ua
3. Wei, X., & Lin, Y. (2024). Scrutinizing business development research: Dynamic retrospective analysis and conceptual evolution. *MDPI Business*, 14(4). <https://www.mdpi.com/2076-3387/14/4/81>
4. Buzhymyska K. O., Tsaruk I. M. (2020) Mekhanizmy upravlinnia rozvytkom pidpriemstva: sutnist i struktura [Mechanisms of enterprise development management: essence and structure]. *Biznes Inform – Business Inform*, no. 7, pp. 278–287. Available at: https://mail.business-inform.net/article/?abstract=2020_7_0_278_287&year=2020
5. Kuzminchuk N., Pysarevska H., Lytovchenko O. (2024) Upravlinnia rozvytkom biznes-komunikatsii yak osnova pidvyshchennia konkurentospromozhnosti pidpriemnytskykh merezh [Management of business communications development as a basis for increasing the competitiveness of entrepreneurial networks]. *Pravo ta innovatsii – Law and Innovation*, no. 3 (47), pp. 21–28. Available at: <https://pti.org.ua/index.php/ndipzir/uk/article/view/1204>
6. Noskov O. M. (2025) Publichne upravlinnia innovatsiiniym rozvytkom maloho ta serednoho biznesu v umovakh voiennoho stanu ta vidbudovy Ukrainy [Public administration of innovative development of small and medium-sized businesses in the conditions of martial law and reconstruction of Ukraine]. *Visnyk PDAU. Seriya «Publichne upravlinnia ta administruvannia» – Bulletin of PDAU. Series "Public Management and Administration"*, no. 3, pp. 3–8. Available at: <https://journals.pdau.poltava.ua/index.php/pma/article/view/54>
7. Krakhmalova T. (2020) Osoblyvosti formuvannia systemy upravlinnia rozvytkom biznesu v umovakh innovatsiinoi ekonomiky [Features of formation of the business development management system in the conditions of innovative economy]. *Menedzhment – Management*, vol. 2 (32), pp. 173–179. Available at: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/17593>
8. Leshchenko B. I. (2024) Upravlinnia rozvytkom promyslovoho pidpriemstva [Management of industrial enterprise development] (Master's thesis). Kyiv: KPI im. Ihoria Sikorskoho. Available at: <https://ela.kpi.ua/items/f79a0f4e-e34f-4b09-bd1c-89371c5f2bfc> (in Ukrainian)
9. Zhygalkevych Zh. M. (2025) Stratehichni pryntsypy upravlinnia rozvytkom derzhavno-pryvatnykh partnerstv v umovakh transformatsii ekonomiky Ukrainy [Strategic principles of managing the development of public-private partnerships (PPPs) in the context of the post-war transformation of Ukraine's economy]. *Journal of Strategic Economic Research*, no. 1, pp. 148–158. DOI: <https://doi.org/10.30857/2786-5398.2025.1.11>
10. Hanushchak R. M., Marhasova V. H. (2024) Innovatsiini stratehii rozvytku biznesu v umovakh pislivoiennoho ekonomichnoho vidnovlennia Ukrainy [Innovative business development strategies in the conditions of the post-war economic recovery of Ukraine]. *Journal of Strategic Economic Research*, no. 6, DOI: pp. 166–176. <https://doi.org/10.30857/2786-5398.2023.6.17>

Rostyslav Sabluk, Andriy Denysenko
European University

ON THE ISSUES OF BUSINESS DEVELOPMENT MANAGEMENT IN CONTEMPORARY CONDITIONS

Abstract. This article addresses contemporary approaches to business development management, emphasizing the significance of strategic planning and adaptability to changing external conditions. The purpose of the study is to identify effective strategies for enhancing organizational growth and competitiveness. The methodology includes analytical assessment of business processes, evaluation of internal and external factors affecting development, and formulation of practical management recommendations. The results demonstrate

the critical role of managerial decisions in fostering sustainable growth, optimizing operational efficiency, and integrating innovative technologies into organizational practices. The study highlights key factors such as employee motivation, organizational structure, and strategic goal alignment that influence overall business performance. Practical implications of the research include guidelines for implementing effective development strategies, improving decision-making processes, and ensuring long-term stability and competitiveness of enterprises in dynamic market environments. Additionally, the article examines risk management practices and their impact on maintaining business continuity. By analyzing how companies can proactively address potential challenges, the research offers insights into minimizing disruptions and enhancing resilience. Emphasis is also placed on the adoption of innovative business models, which allow organizations to respond effectively to market changes and maintain a competitive edge. Finally, the study underlines the importance of fostering a positive corporate culture as a driver of successful development. Building an environment that encourages collaboration, innovation, and employee engagement is shown to significantly contribute to achieving strategic objectives. These findings provide actionable recommendations for managers and business leaders seeking to strengthen organizational performance, support sustainable growth, and implement forward-looking management practices.

Keywords: business management, enterprise development, strategic planning, competitiveness, innovation technologies, employee motivation, management efficiency.

Дата надходження статті: 15.09.2026

Дата прийняття статті до публікації: 19.10.2026

Дата публікації статті: 23.10.2026
